3 1 Mayıs 1978

YIL : 1
SAYI : 2
31 Mayıs
1978

HARİTA KADASTRO

tmmob harita ve kadastro mühendisleri odası haber bülteni

TOPRAK VE TARIM REFORMU KONGRESİ YAPILDI

Demokratik güçlere düşen görev; mevcut hükümeti bu koşullarda en ilerici toprak reformu yasasını kabul etmek ve uygulamak doğrultusuna sevketmektir

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasınca düzenlenen Toprak ve Tarım Reformu Kongresi, 3 - 4 Mayıs günleri Ankara'da yapıldı. Türkiye'nin toprak sorununu çeşitli boyutlarıyla ele alan tebliğlerin sunulduğu kongrede, bakanlar, siyasi parti temsilcileri, demokratik meslek örgütleri temsilcileri ve bilim adamları ülkemizin toprak sorununa değinen konuşmalar yaptılar.

Ulusal bağımsızlık savaşının başarıya ulaşması sonucu kurulan Cumhuriyetin merkezi feodal devlete son vererek, üstyapıda, demokratik devrimi tamamladığını ancak, köylü sorununa ve köylü sorununun temelini oluşturan toprak konusuna devrimci bir yaklaşımla eğilmediği için, yani temelde feodal toprak mülkiyeti korunduğu için, demokratik devrimin tamamlanamadığının belirtildiği kongrede, bu durumun ülkenin demokratikleşme sürecini engellediği, üretici güçlerin gelişmesini köstekleliği, ülkemizin kısa sürede emperyalizme bağımlı duruma geldiği, karşı - devrimci ideolojilerin dirilerek emperyalist güçlerin güdümünde faşistleştirme siyasasının halkın yoksul ve geri yığınları arasında kendine bir kitle tabanı oluşturmaya başlamasına neden olduğu belirtilmiştir.

Toprak ve Tarım Reformu Kongresinde, Urfa İli reform uygulamaları ve sonuçları incelenerek, bu bölgedeki uygulamaların yoksul köylüler yararına değil, büyük toprak sahipleri yararına sonuçlar verdiği ortaya konmuş ve mevcut siyasal iktidarı en ilerici en halktan yana bir toprak reformunu yasallaştırmak ve uygulamak doğrultusuna sevketmenin demokratik güçlere düşen bir görev olduğu belirtilerek demokratik güçlerin bu demokratik görevlerini yerine getirmeleri istenmiştir.

KONUYLA İLGİLİ AYRINTILI HABER 4, 5, 6. SAYFALARDADIR.

TMMOB GENEL KURULU YAPILDI

Ülke ve toplum sorunlarının, emekçilerin demokratik kitle mücadelesi olmaksızın ve bundan soyut olarak salt parlamento aritmetiği içinde hapsolunarak çözülmeyeceği bilinmelidir

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 23. Genel Kurulu, 13 - 14 Mayıs günleri Ankara'da yapıldı. TMMOB kitlesinin geçmişte olduğu gibi bundan sonra da her türlü faşist demagojinin ortaya çıkartılmasında kararlı bir mücadele sürdüreceğinin belirtildiği Genel Kurulda, Odaların TMMOB çatısı altında var olan birlikteliğinin güçlenmesi ve tüm üretim alanlarına ilişkin çalışmaların daha da ağırlık kazanması yönünde kararlar alındı.

Genel Kurulun açış konuşmasını yapan TMMOB Başkanı Teoman Öztürk, Birliğin oniki aylık çalışma döneminin ilk yedi ayının, üç yıla yakın bir süre ülkeyi kana boğan ve bu yolda en acımasız yol ve yöntemlerin kullanıldığı MC hükümetleri döneminde geçtiğini belirterek, «Ülke ekonomisini batağa sürükleyen-

(Devamı Sayfa 8 de)

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK

Ülkemizde yürütülen kadastro çalışmalarının amacı, genel anlamda toprak mülkiyetini düzenlemek ve güvence altına almaktır. Yalnız bu açıdan bakıldığında bile kadastro çalışmalarının önemi ortaya çıkar.

Toprak mülkiyetinin düzenlenmesine ilişkin hizmetler ise Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yerine getirilmektedir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yerine getirilen hizmetlerin neler olduğunu ve bu hizmetlerin toplumda hangi sınıfların çıkarlarına dönük olduğunu, ikinci bölümünü bu sayımızda yayınlamaya devam ettiğimiz «Kadastro Sektörü ve Sektörde Çalışanların Sorunları» yazılı dizimizde ayrıntılı olarak belirtmeye çalıştık.

(Devamı Sayfa 8 de)

KADASTRO SEKTÖRÜ VE SEKTÖRDE ÇALIŞANLARIN SORUNLARI (2)

Kadastro Sektörünün ve bu sektörde çalışanların sorunlarıyla ilgili olarak, Devlet Bakanı Ahmet Şener ile görüşen Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu; bu konuda hazırladığı raporu Bakan'a sunmuştur.

IV — BEŞ YILLIK KALKINMA PLANLARI YILLIK PROGRAMLAR AÇISINDAN KADASTRO ÇALIŞMALARI

A — HEDEFLER

Tüm Beş Yıllık Kalkınma planlarında Tapulama, Kadastro ve fotogrametrik çalışmalar için bitirme süreleri ve yıllık üretimler verilmiştir. Ancak I inci Beş Yıllık Kalkınma planında hedef olarak kadastro çalışmalarının 20 yılda bitirilmesi öngörülmüştür. Bu görüş II. plan döneminde aynen alınmış ancak III. plan döneminde hedef değiştirilmiş III. plan döneminde başlayarak kalan işlerin 15 yılda tamamlanması ön görülmüştür.

Hedeflerde en büyük eksiklik yapılan kadastral planların yaşatılmasının göz önüne alınmaması olmuştur. Kadastral planların yapımında kullanılan nirengi, poligon gibi tesislerin arazide korunamaması yanında hızlı kentleşme ile kırsal alanda en azından miras yoluyla parsellerin fiziki yapılarının değişmesi ve bunların izlenememesi yapılan kadastral planların kısa sürede kullanılamamasına neden olmaktadır. Böylece aynı yerlerin tekrar tekrar plan veya haritalarının yapılması gerekmektedir.

Oysa mevcut yasal düzen bunada olanak tanımamaktadır. Kalkınma Planları ve yıllık programlarda; ilk uygulama yıllarında Kadastroda kullanılan yöntemin bugün eskimiş olması yanıca fiziksel değişikliklerin izlenememesi nedeniyle eskiyen kadastral planların yenilenmesi konusunda yasa çıkarılmasına ilişkin tedbirin gerçekleşmemiş olması üretimi etkileyen ve uygulamayı zorlaştıran nedenlerin başında gelmektedir.

B — HEDEF VE ÜRETİMLER

B.1 — Tapulama Çalışmaları (1)

Aşağıdaki değerler yapılan çalışmalarla bulunmuş yaklaşık değerlerdir.

BEŞ YILLIK PLAN DÖNEMLERİ

	I. 1963-1967	II. 1968-1972	III. 1973-1977
Hedef	99.500 km²	80.000 km²	80.000 km
Üretim	22.000 km²	51.000 km²	56.000 km
%	22	64	70

Toplam hedefe göre gerçekleşme oranı % 44

B.2 — Kadastro Çalışmaları (1)

	I. 1963-1967	II. 1968-1973	III. 1973-1977
Hedef	750.000 parsel	600.000 parsel	920.000 parsel
Gerçekleşme	260.000 parsel	440.000 parsel	560.000 parsel
%	35	73	61

Toplam hedefe göre gerçekleşme oranı % 44

Her iki tabloda yer alan hedeflerin irdelenmesi gerekmektedir. Ancak, tapulama hedefleri içinde 1744 sayılı yasaya göre orman sahası dışına çıkarılacak köylerin sayısı ve alanları bilinmemektedir. Ayrıca aynı yasaya göre orman köylerinin sınırlarının tesbiti Orman Bakanlığında yapıldığından ve çalışmalar çok ağır olarak yürütüldüğünden toplam hedef kesin olarak bilinmemektedir.

Ayrıca hedef içinde, kadastrosu yenilenecek sahalar bulunmamaktadır. Bütün bunlar ise irdelemeyi güçleştirmektedir. Bununla birlikte hedefe istenilen sürede ulaşılamayacağı açıktır.

Kadastroda ise hedef gösterilen 5.000.000 parselin hızlı kentleşme sonucu ve kadastronun yenilenmesi nedeniyle artması gerekir. Ancak herşeye rağmen tapulamada olduğu gibi istenilen sürede hedefe ulaşılamayacağı açıktır.

B.3 — Fotogrametrik Harita Üretimleri (1)

Fotgrametrik Harita üretimi de 16.000 km² den 7.000 km² ye kadar düşmüş ve toplam hedefe göre gerçekleşme oranı yaklaşık % 42 oranında kalmıştır. Ancak, fotogrametrik yöntemle yapılan haritalar tapulama çalışmalarının verimini % 25 - 30 oranında arttırmaktadır. Fotgrametrik harita yapımında en büyük etken olan nirengi yapımı da hedeflerin altında kalmaktadır.

Fotgrametrik kıymetlendirilmiş pafta yapımı da diğer üretim hedefleri gibi toplam hedefe göre % 40 - 45 oranında gerçekleşebilmektedir.

STH, STHK yapımının toplam edeflerinin altında kalması, altyapı yatırım niteliğindeki bu hizmetin diğer sektörleri de etkilemesini doğurmaktadır. Böylece sektördeki darboğaz di-

(1) Değerler I., II., III. Beş Yıllık Kalkınma Planları ile yıllık planlar üzerinde yapılan çalışmalardan çıkarılmıştır.
II. Plan döneminde fazla mesai, III. dönemde Toprak ve Tarım Reformu için Urfa'da toplu çalışma yapılması gerçekleşme hedeflerini yükselten nedenlerdir.

V — ÖRGÜT YAPISI VE İSTİHDAM

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ... sayılı ve 1936 tarihli yasa ile çalışmaların... rütmektedir. Anılan yasa ile birlikte 1932 ... 2015 (T.S.M.) Tapu Sicil Muhafızlık Teşkil... ait Yasa ile birlikte, 2613 sayılı Kadastr... 766 sayılı Tapulama Yasası örgüt yapısın... taya koymaktadır.

A — MERKEZ ÖRGÜTÜ

Merkez örgütü her nekadar anılan ya... la oluşturulmuşsa da kadro kararnamel... yapı değişikliğine uğramıştır. Böylece esk... olsa yasanın bütünlüğü bozulmuştur. Hale... ire başkanlıkların kendi aralarında, tüm T... Kadastro Genel Müdürlüğünün diğer kamu ... ruluşları arasında gerekli eş güdüm sağla... söylenemez.

B — TAŞRA ÖRGÜTÜ

B.1 — Tapu Sicil Muhafızlıkları

Her İl ve İlçede Tapu Sicil Muhafızlı... bulunmaktadır; 600 ü aşkın Tapu Sicil M... fızlıklarının Merkez örgütü bulunmama... gınçtır. Bunun yanı sıra Tapu Sicil Muhaf... görevleri hukuki ve fenni olarak ikiye a... mış; Tapulama ve Kadastro kuruluşlarının ... tığı planların yaşatılması ve değişikliklerin ... lenmesi Tapu Fen Memurluklarına ve Amir... lerine verilmiş ancak eleman, araç, gereç ... nünden en zayıf olan bu kuruluşlar kendi ... revlerini yürütememektedirler. Bazı yerle... ise hiç Fen Memuru bulunmamaktadır. Bö... ce örgütten beklenen yerine getiremem... ancak arazi uyuşmazlıklarındaki fenni bil... şilige yetişebilmektedirler.

Tapu Sicil Muhafızlıkları ise kendi g... leri dışında özel idare, vergi ve belediy... imar işlerini de yüklenmekte bunları zam... da yetiştirememeleri sonucu vatandaşları... şitli sızlamalarına yol açmaktadır.

B.2 — Tapulama Müdürlükleri

Halen 100 İl ve İlçe ile bunlara bağ... rak yaklaşık 300 yetkili bölge olmak üze... yerde çalışmalarını yürütmektedir. Geçi... ruluşlardır.

B.3 — Kadastro Müdürlükleri

Halen 80 İl ve ilçede ve bunlara bağ... laşık 40 yetkili bölge olmak üzere 120 ... çalışmalarını sürdürmektedir.

Her iki örgüt yurt düzeyine dağılm... lunmaktadır. Bu durum eleman, araç, ... oto bütçe olanaksızlıklarını doğurmakta ... ca çok sayıda bölgenin merkezden yöne... si günümüz yönetim anlayışına ters düş... en azından kontrol ve gereksinmeleri k... namamaktadır.

Gerçekte 1936 yılında bir örgüt yap... işlerin günümüzde yürütülemeyeceği do... 1970 yılında Devlet Planlama Teşkilâtı a... reksinmeyi duyarak bir örgüt araştırma... mış, ancak planda tedbirler bölümünde ... almasına karşılık uygulamaya konma... Aradan geçen 8 sene şüphesiz araştır...

Gerçekte 1936 yılındaki bir örgüt yapısı ile işlerin günümüzde yürütülemeyeceği doğaldır. 1970 yılında Devlet Planlama Teşkilâtı aynı gereksinmeyi duyarak bir örgüt araştırması yapmış, ancak planda tedbirler bölümünde de yer almasına karşılık uygulamaya konmamıştır.

bilgilerin eskimesine neden olduysa da yapılacak çalışmalara altlık olmasında yarar bulunmaktadır.

C — İSTİHDAM

2997 sayılı yasanın 7,8,9, maddeleri Genel Müdürlükte görev yapacakların niteliklerini belirtmiştir. «Kadastro Müdürünün Yüksek Okul mezunu olması veya birinci sınıf Mümeyyiz veya Tapu Sicil Muhafızlıklarında veyahut Tapu posta memurluklarında çalışmakla beraber en az 5 sene Tapu ve Kadastro işlerinde bulunanlar arasından seçilmesini ön görmesi buna kısaca bir örnektir». 2997 sayılı yasanın 7,8,9. maddelerindeki nitelikte elemanın 40 yıldır yetişmemiş olduğunu ileri sürerek, geçici maddeyi işletmek gerçeüçi bir görüş olmamaktadır.

1978 yılında süresi bitecek olan geçici maddenin yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Genel anlamda görevler nitelikleri, yetki ve sorumlulukları belirleyen belirgin bir yönetmelik bulunmamaktadır. Bu durum, görevi duplikasyonu veya açıkta kalmasını, yetki ve görev çatışmasını doğurmaktadır. Ayrıca hangi nitelikleri taşıyanların hangi görevlere geleceğinin belli olmaması elemanlar arasında huzursuzluk doğurmaktadır.

Çok sayıda ve bütün ülke düzeyine yayılmış eleman istihdam eden kuruluşun atama ve nakil yönetmeliği olmaması elemanların belirli yerlerde birikmesine veya uzun süre aynı yerde ve görevde kalmasına neden olmaktadır. Bunun en belirgin sonucu verimi olumsuz yönde etkilemesi olmaktadır.

D — ELEMAN YETİŞTİRİLMESİ

D.1 — Hizmet Öncesi Eğitim

Teknik Eleman, Tapulama kursu ve Tapu Kadastro Meslek Lisesinden yetişmektedir. Değişik kaynaklı elemanların sorunları değişik olmakta ayrıca hizmet ve kendi aralarında eş güdüm sağlamamaktadır. Elemanların tek kaynaktan yetişmesi, kursun kapsamı ve meslek lisesinin Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması gelecek için uygun olacaktır. Konu aynı biçimde yıllık planlarda olmasına karşılık uygulamaya konulamamıştır. Teknisyen dışında eleman yetiştirilmemektedir. Ancak mecburi hizmeti olanlardan yüksek eğitim yapanların istihdamı söz konusu olmaktadır. Ancak önceki yıllar çeşitli yüksek okul ve Fakültelerde burslu olarak okutulan öğrencilerle halen meslek lisesi veya kurstan mezun olan mecburi hizmetlerin büyük bölümü kuruluştan ayrılmaktadırlar.

Özellikle Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi, Siyasal Bilgiler, Hukuk Fakültesinde burslu okutulan yaklaşık 570 öğrenciden % 90 ı kuruluştan ayrılmak durumunda kalmışlardır.

D.2 — Hizmet İçi Eğitim

Sicil Katipleri Posta Tapu Memuru Tapu Sicil Muhafız Muavını yetiştirmek üzere 2 yıl süreyle hizmet içi eğitim yapılmaktadır. Bunların seçimi hiç bir esasa dayanmamakta ve eğitimi yeterli olmamaktadır. Diğer hiç bir eleman için hizmet içi eğitim yapılmamaktadır.

E — ÜCRET VE SOSYAL SORUNLAR

Ücret Politikasının tüm çalışanlar için büyük sorun olduğu bilinmektedir. Ancak kuruluşta çalışanların büyük şekilde kadro sorunu bulunmaktadır. Elemanların büyük çoğunluğu maaş kadrolarının çok altında ve bulunduğu kadronun son kademesinden maaş almak durumunda bulunmaktadır. Memuriyete başlayıp ancak kadrosuzluk nedeniyle terfi edemeyen elemanların moralleri büyük ölçüde düşmekte bu da verimi etkilemektedir. Bunun yanı sıra tüm elemanların yan ödemeleri aynı hizmeti yapan diğer kuruluştaki elemanlara göre çok düşük olmaktadır. Tüm bunların sonucu da elemanlar düşük ücretle hizmet yapılma durumunda bırakılmaktadır. Ücret politikası yanında sosyal sorunların hiç biri çözümlenememiş hatta çözümlenmesi için girişimde bile bulunulmamıştır. Örneğin tapulama çalışmaları yılın büyük bölümünde köylerde sürdürülmekte ancak elemanların yatacak, çalışacak yiyecek konularında ne yasalarda ne de başka bir şekilde değinilmemektedir. Bunun yanısıra fotogrametrik pafta yapımı için en büyük girdi olan nirengi çalışmaları merkez örgütünce yürütülmekte, bu elemanlar yılın ortalama yedi ayında Ankara dışında çalışmakta. Ancak bu elemanların da sosyal problemlerine bir çözüm getirilememektedir.

VI — S O N U Ç

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü yurt da düzeyindeki çalışmalarını günümüz koşullarında eskiyen bir örgüt yasasına göre, kaynak israf ederek ve hazine topraklarını kamu yararı dışında özel mülkiyete konu ederek sürdürmekte; bununla birlikte Tapulama ve Kadastro çalışmalarında Kamunun gereksinmelerine cevap veremeyecek şekilde ve Beş Yıllık Kalkınma Planlarında verilen hedeflerin altında üretimi bozuk bir istihdam ve ücret politikası ile yürütülmeye çalışılmaktadır.

Konunun en kısa zamanda ele alınması ve günümüz gereksinmelerine cevap verecek şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

2997 sayılı Yasanın 7, 8, 9. maddelerinde belirtilen nitelikte elemanın 40 yıldır yetişmemiş olduğunu ileri sürerek, geçici maddeyi işletmek gerçekçi bir görüş olmamaktadır.

1978 yılında süresi bitecek olan geçici maddenin yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

6785 SAYILI İMAR KANUNUNUN 39. MADDESİ DEĞİŞTİRİLİYOR

Konut Sahibi Olmak İsteyen Kimselerin Spekülatörlerin Elinde Oyuncak Olmaktan Kurtarılmaları Amaçlanıyor

6785 Sayılı İmar Kanununun 39. maddesinin değiştirilmesi için Millet Meclisine sunulan kanun tasarısına göre, 39. maddenin önerilen yeni şekli şöyledir:

«Madde 39-Gayrimenkullerin tevhit ve ifrazı, bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi veya bu hakların kaldırılması, bu Kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine uygunluğu; belediye hudutları ve varsa mücavir sahaları içinde belediye encümenlerince varsa idare heyetlerince, bu Kanunun Ek 8 inci maddesi kapsamına alınan yerlerde İl İdare Kurullarınca kabul ve tasdik edilmedikçe tapuya tescil edilemez.

Tarafların rızası veya mahkeme kararıyla şuyu'un izalesi ve arazi taksimi de yukarıdaki hükümlere tabidir.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup da İmar Plânında beldenin inkişafına ayrılmış yerlerle iskan sınırı dışında kalan yerlerde ve Bu Kanunun Ek 8 inci maddesine göre tesbit olunan yerlerdeki arazi ve arsalar bu madde hükümlerine göre ifraz edilmedikçe hisselere bölünemez ve hisseli tapuya bağlanamaz. Veraset yoluyla intikallerde veya bu Kanunun 41 ve 42 nci maddelerinin tatbikinde veya İmar Nizamlarına uygun olarak yapılan yapıların kat mülkiyeti esaslarına göre hisselendirilmelerine veya İmar ve İskân Bakanlığınca uygun görülecek hisselendirmelerde bu fıkra hükmüne bağlı kalınmaz. Bakanlıkça bu fıkra hükmüne göre uygun görülecek hisselendirmelerin hangi büyüklük ve nitelikteki yerleşmelerde uygulanacağı ve bu hisselendirmelere ilişkin esaslar bir yönetmelikle tesbit olunur.»

Değişiklik önerisinin gerekçesi de şudur

«Bilindiği üzere 1605 sayılı Kanunla değişik 6785 sayılı İmar Kanunu, getirdiği hükümlerle belediye sınırları içinde ve belediye sınırları dışında olupta aynı Kanunun Ek 8. maddesi kapsamında olan yerlerde yapılacak tevhit ve ifraz işlemleri için kısıtlayıcı bazı tedbirler getirmiştir.

Örneğin, bu alanlarda iskân dışı olan yerlerde yapılacak ifrazlarla elde edilecek parsellerin 20 bin M2 den küçük olmayacağı hükmü yürürlükteki imar mevzuatında yer almıştır. Bu kısıtlamanın amaçlarından biri de, arazinin küçük parsellere bölünerek gayrinizami yapılanmanın önüne geçmektir.

Ancak, bugünkü fiili durumda bu tedbir yetersiz kalmakta, bu alanlarda yapılan özel parselasyonlara dayalı hisseli satışlarla amaç saptırılmakta ve arzu edilmeyen yapılanmalar ortaya çıkmaktadır.

İmar Kanununun 39. maddesinde yapılmak istenilen değişiklikle:

1 — 39. maddenin birinci fıkrasına Ek 8. maddenin getirdiği ifrazlara ilişkin hüküm. Kanunun bu konudaki ana maddesine ilave edilerek sarahat getirilmekte,

2 — Aynı maddeye üçüncü bir fıkra eklenerek bazı önemli bölgelerde belli sınırlar içinde ve belli büyüklükteki hisseli satışlarında kontrol altına alınması amacı güdülmektedir.

Metin bu yeni düzenlenmiş şekli ile hisseli satışlara getirilen kısıtlamaların nerelerde uygulanacağının ve hangi esaslara göre hiseli satışlar yapılabileceğinin çıkarılacak bir yönetmelikle tesbit edileceği hükmü getirilerek, spekülatif amaçlı bölünmelerin önlenmesi ana kanunların tanıdığı mülkiyet hakları zedelenmeden, konut sahibi olmak isteyen kimselerin spekülatörlerin elinde oyuncak olmaktan kurtulmalarını sağlamak yoluna gidilmek istenmiştir.»

Toprak ve Tarım Reformu Kongresi Ankara'da Yapıldı

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasınca düzenlenen Toprak ve Tarım Reformu Kongresi 3 - 4 Mayıs'ta Ankara'da yapıldı. Ülkemizdeki toprak sorununu çeşitli boyutlarıyla ele alan tebliğlerin sunulduğu kongrede, ülkemizdeki feodal ilişkileri tasfiye etmeyi, büyük toprak ağalarının iktisadi ve siyasi etkinliğine son vermeyi amaclayan bir toprak reformunun tüm ülke düzeyinde uygulamaya konulması için demokratik güçlerin mücadele etmelerinin demokratik bir görev olduğu belirtildi. Kongreyi Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı Celal Beşiktepe bir konuşmayla açtı Açılış konuşmasından sonra kongreye katılan konuklardan sırasıyla Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz, Devlet Bakanı Ahmet Şener, TEP Genel Başkanı Mihri Belli, TSİP adına Veli Gürcan, TİKP Başkanı Doğu Perinçek, TİB Başkanı M. Tanju Akad, Türkiye Ziraatçılar Derneği adına Hikmet Çetin, Toprak Tarım Reformu Eski Müsteşarı Prof. Saim Kendir söz aldılar.

Kongrede konukların konuşmalarından sonra; İcen Börtücene, Toprak reformunun ekonomik sorunları; Orhan İzzet Kök, Toprak-toprak reformu-hukuk; Haldun Özen, Türkiye'de kadastronun toprak reformuna etkileri; Tevfik Çavdar, Urfa reform uygulamaları ve sonuçları; Ali Nejat Ölcen, Urfa bölgesinde bir gözlem; Ziya Özel - Behçet Sinkil, Demokratik bir toprak reformu; Necati Mutlu, Toprak reformu ve reforma uygun kooperatif modeller; Muzaffer Erdost, Toprak reformunun ülkemizin sosyo-ekonomik ve siyasi yapısı içindeki yeri konularında tebliğler sunmuşlardır.

Kongrede, konukların yaptıkları konuşmalar ve sunulan tebliğler ve tartışmalar Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası yayını olarak yakında çıkacak olan «Toprak Reformu Kongresi» kitabında geniş olarak yer almış bulunmaktadır.

Anayasa'nın 20.9.1971 günlü ve 1488 sayılı kanunla değiştirilen kamulaştırma ile ilgili 38. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları Anayasa Mahkemesince (20.1.1977 günlü, 15825 mükerrer sayılı Resmi Gazete) iptal edilmişti.

Anayasa Mahkemesince iptal edilen, 334 sayılı Anayasa'nın 1488 sayılı yasa ile değişik 38 maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları, kamulaştırılan taşınmazın malikine ödenecek paranın, malikin kanunda gösterilecek usul ve şekle uygun olarak bildireceği vergi değerini aşamayacağı kuralını getiriyordu.

25 Haziran 1973 tarihinde yürürlüğe giren 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Yasası, Anayasa'nın değişik 38. maddesindeki hükme paralel hükümler içeriyordu. Anayasa'nın değişik 38. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarının iptalinden sonra, 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Yasası hakkındaki başvuru da Anayasa Mahkemesince incelenmiş ve yasanın tümü şekil bakımından iptal edilmiş, bu karar 10 Mayıs 1977 günlü Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu iptal kararı, mahkeme kararı uyarınca bir yıl sonra yürürlüğe girecektir ve bu tarih 10 Mayıs 1978'de dolmuş bulunmaktadır.

Yürürlükten kalkmış olan 1757 sayılı yasanın yerine yeni toprak ve tarım reformu yasası 10 Mayıs 1978 tarihine kadar çıkarılamamıştır.

Böylece 1757 sayılı yasa ile başlayan ve 1.11.1973 tarihinde Bakanlar Kurulu Kararı ile **uygulama bölgesi ilan edilen** Urfa İlindeki beş yıllık serüven tam bir fiyaskoyla sona ermiş bulunmaktadır.

Yeni toprak reformu düzenlemeleri için bu serüvenin bir deney niteliği taşıması, dersler alınması ve başarısızlıkların temeline inilerek, toprak meselesine bilimsel bir yaklaşımın yapılması zorunludur.

Kongremizin, bu temel meselenin çözümüne az da olsa ışık tutacağına inanıyoruz.

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı Celal Beşiktepe

Kongrenin açılış konuşmasını yapan Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı Celâl Beşiktepe, kongreye katılan konuklara, konuşmacılara ve basın mensuplarına teşekkür ederek konuşmasına başlamış, Cumhuriyet döneminde toprak reformları girişimlerine değinerek başarısızlığın nedenlerini anlatmış ve şunları söylemiştir :

«1945 yılında çıkarılan Çiftçiyi Topraklandırma Yasası nedeniyle tek partinin bünyesinde parçalanma meydana gelmiş ve CHP'den ayrılan ve özünü büyük sahiplerinin oluşturduğu grup; 1950'den sonra iktidarın değişmesi partisinin çekirdeğini teşkil etmiştir. Yanı yük toprak sahipleri siyasi iktidarda hakim ruma gelmişlerdir.»

Toprak reformu yasa tasarılarının ha hazırlandığı 1964 yıllarında, büyük topra hiplerinin işgal ettikleri devlet arazilerinin kiyetine çok daha kolay sahip olabilmele sağlayan Tapulama Yasasının yürürlüğe gi ğine dikkati çeken Beşiktepe, «Bu uygula nın, devlet arazilerinin büyük toprak sahip ne önce tapulanmasını, sonra da kamu iht ları için aynı arazilerin büyük bedel öden devletçe satın alınması sonucunu getirdiği dadır. Keban Barajı ve Urfa İli reform uy maları bunun en yeni örneğidir.» demiştir.

Ülkemizdeki toprak dağılımı konusuna değinen Beşiktepe, topraksız ailelerle bü toprak sahipleri arasındaki bağımlılığın özel le doğu ve güney-doğu bölgelerinde feodal yarı - feodal nitelikte olduğunu belirte «Toprak reformuyla amacın; köylülüğün, feo sömürüden ve toprak sahibine bağımlılık kurtarılması olmalıdır. İlerici özü olan top reformuda budur, bunun dışındaki toprak formları bir aldatmacadır, kandırmacadır.» miştir.

1757 sayılı toprak ve tarım reformu y sının, 12 Mart döneminde 12 Mart hüküm rine «reformcu» bir maske sağlamak için rıldığını belirten Beşiktepe, Urfa İlindek form uygulamalarıyla büyük toprak sahi nin daha da güçlendirildiğini belirtmiş ve le şunları söylemiştir :

«Urfa'da büyük toprak sahiplerinden mulaştırılan 1 milyon 620 bin dönüm ar büyük bölümü taşlık, kayalık yani ku olanağı bulunmayan arazilerdir. Yine, ka tırılma kapsamına giren tarım arazi endeksleri tarım dışına çıkarılacak kad çük tutularak bu araziler kamulaştırma kaçırılmıştır. Öte yandan, 47 köyde 230 nüm arazi 1218 aile ye dağıtılmış olup b lerin nüfusu 5539'dur. Halbuki toprak de bulunanların sayısı ise 75700'dür.»

Toprak reformu uygulamasının ancak halktan yana iktidarların yapab söyleyen Beşiktepe, devrimci bir sınıfsal olmadan toprak ağalarının direnişinin mayacağını sözlerine eklemiştir.

Mevcut iktidarı demokratik bir top formunu uygulama doğrultusuna sevke bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde güçleri bekleyen görevler olduğunu be Beşiktepe, demokratik güçleri bu dem görevlerini yapmaya çağırmıştır.

«TOPRAK REFORMUNDAN AMAÇ; FEODAL İLİŞKİLERİ TASFİYE ETMEK, BÜYÜK TOPRAK AĞALARININ İKTİSADİ VE DOLAYISIYLA SİYASİ ETKİNLİĞİNE SON VERMEK OLMALIDIR. YANİ TOPRAK REFORMUNUN DEMOKRATİK YÖNÜNÜ BELİRLEYEN, KÖYLÜNÜN TOPRAK KÖLELİĞİNDEN VE BÜYÜK TOPRAK SAHİPLERİNİN AĞIR BASKI VE SÖMÜRÜSÜNDEN KURTARILMASIDIR.»

Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz

Toprak ve Tarım reformu kongresinde ko-[illegible]dardan ilk sözü Köyişleri ve Kooperatifler [illegible]kanı Ali Topuz aldı. Ali Topuz «TMMOB Ha-[illegible]a ve Kadastro Mühendisleri Odasının Toprak [illegible] Tarım Reformu ile ilgili olarak böyle bir [illegible]lantıyı bu günlerde düzenlemiş olmasını ya-[illegible]rlı ve olumlu karşıladığımı belirtmek iste-[illegible]m» diyerek söze başladı.

50 yılı aşkın Cumhuriyet döneminde top-[illegible] reformunun birkaç kez toplumumuzun [illegible]ndemine getirildiğini, ancak her defasında [illegible]kurularak savsaklanarak ya da yozlaştırıla-[illegible] reform girişimlerinin engellendiğini belir-[illegible] Topuz toplumumuzun toprak reformuna [illegible] gereksinminin azalmayıp tersine daha [illegible] arttığını söyledi.

Ülkemizde beş çiftçi ailesinden birinin top-[illegible]sız, birinin on dönümden az, ikisinin elli dö-[illegible] kadar toprağın sahibi olduğunu söyleyen [illegible] Topuz, «Ancak beş aileden birinin toprağı [illegible] Bu duruma göre her beş aileden dördü [illegible]raksız ya da az topraklı durumdadır» dedi.

Anayasa Mahkemesince iptal edilen 1757 [illegible] yasanın yerini alacak yeni yasanın çı-[illegible]lamaması nedeniyle toprak reformu konu-[illegible]nda bir boşluk meydana geleceğini belirten [illegible]puz, «Bu boşluk döneminde, Bakanlığımızın [illegible]siyonlarının daha da etkin olarak sürdürü-[illegible]eğini söyleyebilirim» demiştir.

Devlet Bakanı Ahmet Şener

Söz alan Devlet Bakanı Ahmet Şener, «Bu[illegible] Türkiye'de bir toprak ve tarım reformuna [illegible]tiyaç vardır. Toprak reformu mutlaka zorun-[illegible]dur, ekonomik yönden zorunludur, siyasi yön-[illegible] zorunludur.» diyerek söze başladı.

Büyük topraklara sahip olan kişilerin, top-[illegible]aklarında köle halinde çalışan köylülerin ar-[illegible] kölelikten kurtulmasının zorunluluğuna de-[illegible] Şener, toprakların kamulaştırılıp bugün-[illegible]kü imkânlarla topraksız vatandaşlara verecek-[illegible]lerini söyledi.

Anayasanın 38. maddesinin 2. ve 3. fıkra-[illegible]rının Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi-[illegible]n Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini darboğa-[illegible] getirdiğini belirten Ahmet Şener, «Böylece, bugün tapulamanın zilyetlik hükümlerinden yararlanarak toprakları bedava ele geçirenlerden, bu toprakların rayiç bedel üzerinden alınmasını sağlayan Anayasanın bu maddesi şimdi yeni değişikliği ile ortadadır, bütçe ve imkânlar ortadadır.» demiştir.

Toprak sahiplerinin taşlık, kayalık arazilerinin kamulaştırılarak toprak reformu adı altında köylüye dağıtıldığını söyleyen Şener, «1757 sayılı toprak ve tarım reformu yasasının yapılan bütün uygulamaları topraksız vatandaşın değil, toprak sahiplerinin lehine sonuçlar vermiştir.» dedi.

Türkiye'de dengesiz bir milli gelir dağılımı olduğunu, bunun düzeltilmesi içinde yapısal ve kurumsal değişikliğe ihtiyaç olduğuna değinen Şener, kurumsal ve yapısal bir değişiklik yapan toprak reformunun zorunlu olduğunu söyledi.

TEP Genel Başkanı Mihri Belli

Türkiye Emekçi Partisi Genel Başkanı Mihri Belli kongrede yaptığı konuşmada, Toprak reformuyla tarım reformunun ayrı ayrı şeyler olduğunu belirtti ve özetle şunları söyledi :

«Toprak reformundan amaç; gericiliğin başlıca kaynaklarından biri olan büyük toprak mülkiyetine son vermek, feodal ilişkileri tasfiye etmek, toprak ağalarının iktisadi ve dolayısıyla siyasi etkinliğine son vermektir. Burada üretimin bir süre için gerilemesi de göze alınabilir. Oysa tarım reformu üretimi artırmayı amaçlar. Bu da reformun gerçekleşmesinden sonra meydana gelecek yeni koşullar göz önünde tutularak çözümlenmesi gereken bir sorundur. Bu bakımdan ikisini birbirine karıştırmak hedef şaşırtmak olabilir.»

Toprak reformunun en köklüsünü, 18. yy sonlarında devrimci bir sınıf olan burjuvazinin tam egemenliğini sağlamak için yaptığına değinen Mihri Belli, «Onun için biz toprak reformunu sosyalist devrimin değil, burjuva demokratik devrimin bir görevidir deriz ve bu böyledir.» demiştir.

Çağımızda burjuvazinin artık devrimci bir sınıf olmaktan çıkıp, karşı - devrimci niteliğe büründüğünü, bu çağda burjuvazinin toprak reformu filan yapmadığını belirten Mihri Belli konuşmasını şöyle sürdürdü :

«Bir ülkede hala feodal ilişkiler sürmekte ise, Türkiye gibi ülkede eğer hala köy sahipleri varsa, hala kredi sistemi kapitalizm öncesi yöntemlerle yürütülüyorsa, tefecilik gibi işler varsa, o ülkede demokratik devrimi yapmak ve feodal ilişkilere son vermek, feodal ilişkilerin kökünü kazımak bir devrimci görev olarak karşımızdadır ve bu görev elbetteki demokratik devrimin içinde yer alır, sosyalist devrimin değil. Ama artık bunu burjuvazi yapmadığına göre kim yapacaktır? Burjuvazinin solundaki demokratik güçler ittifakı yapacaktır.»

Demokratik güçlere düşen görevin, sorunu uyanık olarak ve bilimin ışığında ele alarak tutarlı bir mücadele yürütmek olduğuna değinen Mihri Belli, «Mevcut Hükümet bu mücadele sonucunda koşulların izin verdiği ölçüde en ilerici tüm ülkeyi kapsayan toprak reformunu yasallaştırabilir ve uygulayabilir yeterki gereken yığınsal demokratik mücadeleyi toprak uğruna örgütleyebilelim.» demiştir.

TSİP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Veli Gürcan

TEP Genel Başkanı Mihri Belli'den sonra konuşan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan kongrenin başarılı geçeceğine olan inancıyla kongreyi selamladı ve konuşmasına şöyle başladı :

«Son yıllarda ülkemizde kentlerin nüfusu hızla artmakta, metropol şehirler çok hızla büyümektedir. Büyük kentlerin etrafını gecekondular sarmakta, işsizler ordusunun sayısı günden güne çoğalmaktadır. Yüzbinlere varan bu insanlar, kırsal kesimden gelmektedir ve bunun sebebi tarımda kapitalizmin gelişmesinden başka birşey değildir.»

Kentlere göçen kırsal nüfusun yaşama koşullarındaki derin değişikliklere rağmen bu iç göç sürecinin çok yanlı ve diyalektik karakteriyle kavranması gerektiğini belirten Gürcan, «Toprağını yitiren insanları kente çağıran asli faktörlerin başında, bu insanların daha işin başında körelmemiş olan özel mülkiyet tutkuları geliyor. Onlar bir fabrikada iş bulmayı, bir gecekonduya başını sokmayı kendileri için büyük bir nimet olarak görmekteler.» demiştir.

İşçi sınıfının, sınıf bilincine varmamış bu kitleler yüzünden her zaman genç bir işçi sınıfı olarak kaldığını ve kendi bağımsız sınıf davranışını geliştirmekte zorluklarla karşılaştığına değinen Veli Gürcan, bu insanların henüz sönmemiş mülkiyet özlemlerini karşılayacak reformların zorunluluğunun bu açıdan değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Toprak ve Tarım reformunun sadece bu mülkiyet özlemlerini karşılayan bir dönüşüm

---

KADASTRONUN TOPRAK REFORMU HEDEFLERİNE YÖNELTİLMESİ İÇİN;

1 — TAPULAMA SIRASINDA ZİLYEDLİK HÜKÜMLERİYLE TOPRAK VERİLMESİ KURALININ YANİ 766 SAYILI TAPULAMA YASASININ 33. MADDESİNİN VE EKLERİNİN KALDIRILMASI,

2 — TAPULAMA YANİ ARAZİ KADASTROSUNUN ANAYASANIN ÖZÜNE UYGUN, KAMU VE TOPLUM YARARINA BİR İÇERİĞE KAVUŞTURULMASI VE REFORM HEDEFLERİYLE UYUMLU BİR TOPRAK KADASTROSUNA DÖNÜŞTÜRÜLMESİNİN SAĞLANMASI GEREKMEKTEDİR.

ANAYASANIN 38. MADDESİNDEKİ «KARŞILIK» DEYİMİNE UYGUN BİR KAMULAŞTIRMA KARŞILIĞININ, TOPRAK REFORMU GİDERLERİNİ TOPLUM YARARINA EN DÜŞÜK DÜZEYDE TUTMAYA ELVERİŞLİ BİR BİÇİMDE TANIMLANARAK YASAYLA DÜZENLENMESİ GEREKMEKTEDİR.

olmayacağını, bunun aynı zamanda toplumsal gelişmeyi ileriye doğru etkileyeceğini belirten Gürcan, sosyalistlerin toprak reformunu zorunlu gördüklerini çünkü reformun gericiliğin kırsal tabanını tahrip edip demokrasi mücadelesine yeni ve dinamik güçler kazandıracağını, böyle bir reformun ise ancak işçi sınıfı tarafından başarılabileceğini söylemiştir.

TİKP Başkanı Doğu Perinçek

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasına Türkiye'nin toprak meselesi gibi, köylü meselesi gibi bu kadar temel bir meselesi konusunda bu kongreyi düzenlediği için teşekkür ederek başlayan Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanı Doğu Perinçek, kongrede 10 maddelik bir toprak devrimi programı okumuştur.

Toprak meselesinin halledilmesinde en temel meselenin köylülerin mücadelesine olduğunu belirten Perinçek, herhangi bir iktidarın ne kadar iyi niyetli olursa olsun, köylüyü seferber etmezse, köylü yığınlarını uyandırmazsa toprak meselesini çözemeyeceğini söyledi.

«Yukarıdan aşağıya hediye şeklinde yapılan toprak reformları başarısızlığa uğramaya mahkumdur.» diyen Perinçek, toprak meselesinin köklü olarak çözülmesini isteyen bütün demokratların mücadele etmesi gerektiğini belirtti.

TİB Başkanı M. Tanju Akad

Siyasi parti temsilcilerinden sonra söz alan Türkiye İktisatçılar Birliği Başkanı M. Tanju Akad, «Ülkemizde kapitalizmin yukarıdan aşağıya inşaından dolayı, emperyalizmin ve onun yerli ortakları olan tekelci burjuvazi, büyük tefeci tüccar ve toprak ağalarıyla ittifak içerisindedir. Bu çelişkili ittifakın yapısından dolayı çeşitli kesimlerin getirdiği talepler, bu iktidar grubu içinde çatışmaktadır ve buradan bir netice çıkmaktadır.» diyerek söze başladı.

Ülkemizde tekelci burjuvazinin ve emperyalizmin kırsal kesimle ilgili programına değinen Akad, bunlardan birinin ve en önemlisinin devrimci potansiyelin nötralize edilmesi olduğunu belirtmiş, emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin bu amacını gerçekleştirmek için başından itibaren çarpık ve yozlaştırılmış olarak geliştirdiği toprak ve tarım reformunu gündeme getirdiğini söylemiştir.

Ülkemizde toprak reformu çalışmalarının kısa bir süre içinde yozlaştığına dikkati çeken Tanju Akad, «Açıktır ki, bugün yoksul köylülük ve küçük üreticiler gerek tekelci burjuvazinin, gerekse de geleneksel ticaret ve toprak sahiplerinin sömürüsünden ancak bir demokratik halk iktidarının gelmesiyle kurtulabilecekler dir.» demiştir.

Türkiye Ziraatçılar Derneği Temsilcisi Hikmet Çetin

Türkiye Ziraatçılar Derneğini temsilen kongrede konuşan Hikmet Çetin, «Emperyalist-kapitalist sistemin jandarması olarak ortaya çıktığı İkinci Dünya Savaşından beri bu alanda ABD politikasının esasları; üretimi ve tarım tekniğini geliştirici, mülkiyet haklarını koruyucu ve büyük toprak sahiplerinden çok, devlet arazilerinin dağıtılmasını sağlayıcı bir politika olmuştur.» diyerek söze başladı.

Bu politikaların çoğunlukla sürüncemede kaldığını belirten Çetin, bunun temel nedeninin geleneksel büyük toprak sahibi ve tefeci - tüccar sınıfların; emperyalizm ve kendisiyle bütünleşerek geliştirdiği yerli tekelci burjuvazinin belirleyici olduğu hakim sömürücü ittifaklar içerisinde yer almaları olduğunu söylemişir.

Hikmet Çetin konuşmasını şöyle sürdürdü :

«Emperyalizm çağında, burjuvazinin demokratik bir devrimi gerçekleştirmesi düşünülemez. Toprak meselesinin çözümü, proleteryanın ve müttefiklerinin gerçekleştireceği demokratik bir halk devrimi ile mümkün olabilecektir. Mevcut durumda ise devrimcilerin görevi, demokratik girişimleri desteklemek, emperyalizm ve yerli ortaklarının gerici uygulamalarını teşhir etmek ve bu arada reformlar için mücadeleyi başlı başına bir amaç olarak görenleri uyarmaktır.»

Toprak ve Tarım Reformu Eski Müsteşarı Prof. Saim Kendir

Kongrenin konuklara ayrılan bölümünde son sözü Toprak ve Tarım Reformu eski müsteşarı Saim Kendir aldı. 12 Mart'ta reformların 12 Mart'ın gerçek amacını maskelemek için kullanıldığını belirterek konuşmasına başlayan Kendir, «Ama toprak reformu konusunda iyi niyetli teknisyenlerin ve I. Erim hükümetinde görev alan bakanların girişimleri derece derece yıpratılarak sonunda toprak reformundan yana olmayanların kabul ettikleri, toprak reformunu kabul edenlerin benimsemedikleri bir yasa yürürlüğe konuldu.» demiştir.

«Toprak reformunun temel amacı toprak mülkiyetinde köklü bir operasyon yapmaktır. Bunun ötesindeki amaçlar ikincil amaçlardır.» diyen Saim Kendir, toprak reformuyla tarım reformunun bir ilişkisinin olmadığını, tarım reformunu isteyenin istediği zaman reform adını koymasa da yapabileceğini belirterek, tarım reformunun toprak reformuna eklenmesinin toprak reformunu amacından saptırmak ... ğunu sözlerine eklemiştir.

Urfa bölgesindeki uygulamalara değ... bu uygulamaların herşeye rağmen halkl... ki kurmanın en zor olduğu ve halka bir... anlatmanın olanaksız görüldüğü bir ... bile, toprak mülkiyeti özleminin kulla... çok süratli bir değişmenin gerçekleştirile... ğini gösterdiğini ve bunun çok yararlı bir ... nuç olduğunu belirten Kendir, «Bugün ... reformu konusunda tabanın gerçekten kö... tekleri vardır.» demiştir.

Toprak reformu uygulamasında, başla... ta tabanın kalkış hızını vermenin önemli ... ğunu belirten Kendir, «Taban bir defa hare... geçirildikten sonra, taban bir defa tırnak... toprağa geçirdikten sonra toprak reformun... taban gerçekleştirir ve istediği biçim de ... çekleştirir» demiş ve tabanın nasıl bir top... reformunu gerçekleştirebileceğini önceden ... tırmek suretiyle ideal bir yasaya yönelme... rek olmadığını söylemiştir.

Yıllardır devlet arazileri toprak ağaları... gasp edilirken, mülkiyete şu veya bu yolla ... çirilirken gasptan sözedilmediğini beli... Saim Kendir, «Devletin gasp edilen bu top... larını vergi beyanı üzerinden geri alıpta, ... çek sahiplerine yöneldiği zaman, bu bedelin ... şüklüğü öne sürülerek toprakların gasp edil... savı öne atıldı. Bu savın hiç bir ciddiyeti ... tur. Devletten hangi bedel üzerinden alın... tırki, devletin ödeyeceği bedel üzerinde tar... yorlar.» demiş ve kongrenin bu ana noktala... önümüzdeki dönem hazırlanacak toprak re... mu yasalarına ışık tutmasını dilemiştir.

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI TOPRAK REFORMU KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİ AÇIKLADI

Bilindiği gibi, Anayasa Mahkemesi 1757 sayılı Toprak ve Tarım eformu Yasasını iptal etmiş, bu karar 10 Mayıs 1977 günlü Resmi zetede yayımlanmıştı. İptal kararı, mahkeme kararı uyarınca bir l sonra yürürlüğe girecektir ve bu tarih 10 Mayıs 1978'de dolmuş ulunmaktadır. Bu güne kadar da yeni bir Toprak Reformu Yasası kanlmamıştır.

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Oda'sınca 3 - 4 Mayıs 78 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen siyasal parti ve demokratik esiek örgütleri temsilcilerinin, Bakanların ve çeşitli uzmanların kaılkan Toprak ve Tarım Reformu Kongresinde; ülkemizdeki toprak runun ve toprak reformunun çok yönlü bir değerlendirilmesi yamış, Urfa Bölgesindeki reform uygulamaları ve sonuçlarıyla birlik kongrenin belirlenen gündemindeki konular çeşitli boyutlarıyla inenmiştir.

Kongrede üretilen görüşler ışığında Oda'mız aşağıdaki konuları ptayıp kamuoyuna duyurmayı kararlaştırmıştır.

Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan başlayarak günümüze kadar zü edilen ve edilmeye devam edecek olan toprak reformuna bilim bir yaklaşımın yapılması zorunludur.

Cumhuriyet, ulusal bağımsızlık savaşını başarıya ulaştırmış ve rkezi feodal devlete son vererek, üst yapıda demokratik devrimi çekleştirmiştir. Ancak, temelde feodal toprak mülkiyeti korunduğu demokratik devrim tamamlanamamıştır.

Bunun sonucu ülkenin demokratikleşme süreci engellenmiş, üreçlerin gelişmesi köstekienmiş, ülke kısa zamanda emperyalizme mlı duruma gelmiş, karşı devrimci ideolojiler dirilmiş ve emperst güçlerin güdümkünde faşistleştirme siyasası, halkın yoksul geri yığınları arasında kendine bir kitle tabanı oluşturmaya başıştır.

Demokratik devrimin bu geri bırakılmış yönünün tamamlanması şu iki yoldan birinin izlenmesi gerekmektedir. Ya küçük - burjuva mokratları bu geri bırakılmış demokratik devrimi sayısız kusurlar rmesine karşın somut bir sonuca ulaştırmak zorundadırlar. Bu, dekrasinin soluk alabilmesi için en zorunlu gereksinmedir. Ya da ekçi kitlelerin, emperyalizme ve faşizme karşı gerçekleştirilecek rimci iktidarı, bu sorunu kökünden çözecektir.

Sorunun toprak reformu olarak ele alınması; mevcut siyasal ikrın en ilerici, en halktan yana, tüm ülke düzeyinde uygulayacağı toprak reformunun ilkelerinin neler olacağını ortaya koymamızı ktirmektedir. Bu ilkeler şunlardır :

1 — Toprak reformundan amaç; feodal ilişkileri tasfiye etmek, yük toprak ağalarının iktisadi ve dolayısıyla siyasi etkinliğine son rmek olmalıdır. Yani toprak reformunun demokratik yönünü belirle, köylünün toprak köleliğinden ve büyük toprak sahiplerinin ağır skı ve sömürüsünden kurtarılmasıdır.

2 — Toprak reformu ile tarım reformunun birbirine karıştırılmaması gerekir. Tarım reformu üretimi artırmayı amaçlar ve toprak reormuyla bir ilişkisi yoktur. Tarım reformunu isteyen, istediği anda, eform adını koymasa da yapabilir. İkisini birbirine karıştırmak, topk reformunu hedefinden saptırmak demektir.

3 — Toprak reformuyla toprak, köylüye bedelsiz dağıtılmalıdır. Yoksul köylüye toprağın bir bedel karşılığı verilmesi, geçimini zorukla sağlayan köylünün eski toprak sahibine rant ödemeye devam etmesi demektir. Esasen yoksul olan köylü, çoğu zaman bu bedeli endi ücretinden ödemek zorunda kalacak, o zaman geçimini sağlamak için tefeciye borçlanması kaçınılmaz olacaktır. Bu ise onu; toprağının mülkiyetini, ya da tasarruf hakkını tefeci sermayeye kaptırması için zorlayan bir etmen olacaktır.

4 — Toprak dağıtımından toprak alan köylüye, kredi ve makinalaşma olanakları sağlanmalı ve bu yönde devlet eliyle yürütülecek bir örgütlenme ile tarım modernize edilmelidir.

5 — Türkiye'de Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1858'lerde başlayan ve Cumhuriyet döneminde de devam eden egemen bir süreç vardır. Bu süreç kamu topraklarının yasal ve yasa dışı yağmalanmasıyla simgelenmektedir. Bunun karşısında güçsüz bir süreç vardır. Çiftçiyi topraklandırma ve toprak reformu süreci. Kadastro da birinci egemen sürecin içindedir.

Halen yürürlükte olan Tapulama Yasasının 33. maddesine göre; elli dönümden fazla toprakların zilyedi adına mülk olarak tapulanması için kökleri Osmanlı İmparatorluğunun eski dönemlerine kadar uzanan geçici zilyedlik hakları, yüzlerce yıl sonra mülkiyet hakkı için esas kabul edilmektedir.

Osmanlıların dirlik esasına dayanan toprak düzeni bozulduktan sonra, toprakları önceleri hizmet ya da kira karşılığı ellerinde tutan egemen güçler denetimsizlikten yararlanarak topraklara sahip çıkmışlardır.

Bu güçler, Cumhuriyet döneminde tapulama yasalarının zilyedlik hükümlerinden yararlanarak işgal ettikleri devlet arazilerinin bu kez tapularını ele geçirmişlerdir. Urfa Bölgesinden elde edilen verilere göre; bölgede tapulanan 16 milyon 600 bin dönüm arazinin 8 milyon 525 bin dönümü, zilyedlik hükümleriyle büyük toprak sahiplerine tapulanmıştır.

Kadastronun toprak reformu hedeflerine yöneltilmesi için;

A — Tapulama sırasında zilyedlik hükümleriyle toprak verilmesi kuralının yani 766 sayılı Tapulama Yasasının 33. maddesinin ve eklerinin kaldırılması,

B — Tapulama yani arazi kadastrosunun Anayasanın özüne uygun, kamu ve toplum yararına bir içeriğe kavuşturulması ve reform hedefleriyle uyumlu bir toprak kadastrosuna dönüştürülmesinin sağlanması gerekmektedir.

6 — Kamulaştırılacak toprakların bedeli konusunda, toprak sahiplerine mevcut Anayasa uyarınca bir bedel ödenmesi gereği vardır.

Kamulaştırmalarda, taşınmazın vergi değerinin esas alınarak bedel ödeneceğine ilişkin Anayasanın 38. maddesinin 2. ve 3. fıkraları bilindiği gibi; Anayasa Mahkemesince iptal edilmişti. Bu karar geçmişte yetkin ve saygın iptal kararlarının da çıktığı Anayasa Mahkemesi açısından tam bir talihsizliği, çağdaş hukuk biliminin dinamiklerine ve toplumsal gelişmeye ters bir geriye dönüşü simgelemektedir.

Anayasanın 38. maddesindeki «karşılık» deyimine uygun bir kamulaştırma karşılığının toprak reformu giderlerini toplum yararına en düşük düzeyde tutmaya elverişli bir biçimde tanımlanarak yasayla düzenlenmesi gerekmektedir.

Demokratik güçlere düşen görev; mevcut hükümeti bu koşullarda mümkün olan en ilerici toprak reformu yasasını kabul etmek ve uygulamak doğrultusunda sevketmektedir.

Ayrıca, bugün yürürlükten kalkacak olan Toprak ve Tarım Reformu yasasının kabulü ile yürürlükten kalkmış olan 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Yasasının, 1757 sayılı yasa yürürlükten kalktığına göre doğal olarak yürürlüğe gireceği görüşündeyiz. Siyasal iktidar, yeni bir toprak reformu yasası çıkarana kadar Çiftçiyi Topraklandırma yasasını uygulamakla yükümlü olmak gerekir. Hükümetten bu doğrultuda bir çaba beklemekteyiz.

TMMOB GENEL KURULU YAPILDI

(Baştarafı Sayfa 1 de)

ler, emperyalist-kapitalist sistemin bulanımlarının yükünü geniş halk kitlelerinin sırtına bindirenler öte yandan faşist terör ve kadrolaşma uygulamalarını yaygınlaştırdılar. Faşist demagoji ile gerçekler kamuoyundan gizlenmeye, kitle tabanı oluşturulmaya çalışıldı» demiş, ancak bu faşist saldırı ve katliamlarla emekçilerin gelişen ve güçlenen mücadelelerinin engellenemediğini, durdurulamadığını sözlerine eklemiştir.

Dört aydır iş başında bulunan CHP - Bağımsızlar Hükümeti döneminde de ilerici, demokrat, devrimci kişi ve kuruluşlara yönelen saldırıların azalmayıp arttığını, yaptıklarıyla bugünkü sonuçları yaratan MC'cilerin, bugün de faşist uygulama ve tertiplerini eskisinden daha yoğun bir biçimde sürdürdüklerini belirten Teoman Öztürk özetle şunları söyledi:

«Bu pişkinliklere, bu saldırılara karşı çıkmamak; «Nereden gelirse gelsin» ya da «Ne sağ, ne sol» gibi yorumlarla gerçekleri görmezlikten gelmek sorunlara çözüm getirmez. Aksine gerici faşist güçlerin gelişmesine, güçlenmesine yarar.»

«Nasıl bir Dünyada yaşadığımızı, tüm sorunların kaynağının emperyalist - kapitalist sistem olduğunu, çözüme emperyalist-kapitalist sömürü ağının parçalanması ile varılabileceğini, emperyalizme, faşizme - şovenizme karşı emekçi kitlelerin dayanışma ve ortak mücadelesinin güçlenerek sürmesi gerektiğini biliyoruz.»

Yapılması gerekenin yeterince yapılmadığını, bağımsızlık-demokrasi mücadelesi veren güçlerin dağınıklığının halen giderilemediğini belirterek konuşmasını sürdüren Teoman Öztürk, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinden yana güçlerin, sosyal pratikten kaynaklanmayan kavram tartışmalarını bir yana bırakarak örgütlü ve güçlü mücadeleler vermelerinin zorunlu olduğunu belirtmiş, işçi sınıfıyla birlikte tüm emekçilerin ve örgütlerinin verecekleri mücadelelerle gelecek günlerin aydınlık olacağına her zamankinden daha çok inandığını söylemiştir.

Genel Kurula katılan, bakan, siyasi parti başkanları, milletvekilleri, sendika ve demokratik örgüt temsilcileri, TMMOB'nin demokratik ve devrimci mücadele içinde önemli bir yeri olduğuna değinen konuşmalar yaparak, tüm demokratik güçlerin birlikte mücadele vermeleri gerektiğini belirtiler.

TMMOB 23. Genel Kurulu sonunda kabul edilen bildiride, ülkemizin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve politik koşullar üzerinde durularak, TMMOB kitlesinin geçmişte olduğu gibi bundan sonra da her türlü faşist demagojinin ortaya çıkartılmasında kararlı bir mücadele sürdüreceği belirtilmiştir. Ülkemizde, tekelci burjuvazi, toprak ağalığı ve tüm gerici güçler ittifakı ile, işçi sınıfı ve emekçi halk arasındaki mücadele sürecinde MC'lerden daha değişik yapıda bir iktidarın işbaşında olduğu belirtilerek, bu iktidarın halk yararına ekonomik önlemleri alması gerektiğinin vurgulandığı bildirinin son bölümünde de, TMMOB'nin taleplerı dile getirilmiştir. Bunlar arasında, süresi dolan toprak reformu yasası yerine halk yararına bir yasanın çıkartılarak, yoksul ve orta köylülerin topraklandırılması talebi de yer alıyor.

TMMOB 23. Genel Kurulunda yapılan seçim sonucu yeni dönem yönetim kurulu üyeleri şöyle belirlendi :

Elektrik M.O.	Aybars Ungan
Fizik M.O.	Cabbar Baran
Gemi M.O.	Şevki Bakırcı
Gemi Makinaları İşletme M.O.	Ümit Dalaman
Harita ve Kadastro M.O.	Mustafa Kurukafa
İç Mimarlar O.	Hulusi Gönenli
İnşaat M.O.	Medet Özbek
Jeoloji M.O	Ersin Önsel
Kimya M.O.	Murat Gültekingil
Maden M.O.	Zeki Doğan
Makina M.O.	İ. Rıza Çebi
Metalurji M.O.	Melih Töreli
Meteoroloji M.O.	Ali Aydemir
Mimarlar O.	Teoman Öztürk
Orman M.O.	Celâl Çoban
Petrol M.O.	Hüseyin Gürcan
Şehir Planlama M.M.O.	Yusuf Okçuoğlu
Ziraat M.O.	Kemal Yener

Yönetim Kurulu görev bölümünü şöyle yapmıştır.

Başkan	Teoman Öztürk
İkinci Başkan	İ. Rıza Çebi
Sayman	Zeki Doğan

Tapu ve Kadastro

(Baştarafı Sayfa

Halen yürürlükte olan ve yıllarca laması yapılan Tapulama yasasıyla, Os İmparatorluğu döneminde bile hiçbir kiyet hakkı içermeyen hizmet ya da karşılığı verilen geçici zilyetlik hakları lerce yıl sonra mülkiyet hakkının tespiti esas alınmıştır ve alınmaya devam edil tedir.

Tapulama çalışmaları sonucu, taşlık kayalık arazilerin bile büyük toprak ağa rına tapulandığı sonra da bu arazilerin mu ihtiyaçları için büyük bedeller öden devletçe geri alındığı kamu oyunda yıllar tartışılmış ve halende tartışılmaktadır ban barajı ve Urfa toprak reformu uyg maları bunun en çarpıcı örnekleridir.

Kırsal kesimde olduğu gibi kentsel da da aynı yapının egemen olduğu orta dır. Belediye hudutları içinde mülkiyet tanmasında aynı zilyetlik hükümleri geç dir. Bu durumda kent topraklarının da mu yararı aleyhine özel mülkiyete geçti söylemek mümkündür. Halen yürürlükte bu yasalar, Anayasanın toprak ve mülki le ilgili hükümleriyle çelişmektedir. Ana sa'nın mülkiyet konusunda kişi yararı toplum yararı aleyhine kullanılamıyacağ ilişkin sınırlamalarına karşın, günümü mevzuatı kamu topraklarının özel mülki dönüşümünü içermektedir.

İşte bu hizmetleri yürüten Tapu ve dastro Genel Müdürlüğünün yıllardır ba da bulunan Genel Müdürü görevinden a mış bulunmaktadır. Tapu ve Kadastro G Müdürlüğüne getirilecek olan kadronun, güne kadar yürütülen bu hizmetleri eme halk kitlelerinin çıkarları doğrultusu yönlendirebilecek nitelikte insanlardan o turulması zorunludur. Bu zorunluluk, Hü meti oluşturan Cumhuriyet Halk Partisi emekçi kitlelerden yana olduğunu söyle sinden ve sözlerine uygun davranış içine mesini beklediğimizden gelmektedir.

Aslında, bugünkü kadastro hizmetle geniş emekçi kitlelerin çıkarları doğrultu da yönlendirebilmek için mevcut mevz köklü bir şekilde ele alınarak yeniden dü lenmesi gerekir. Ancak, Kadastro Genel dürlüğünde belirttiğimiz nitelikte kadro yönetime getirilmesi, bu örgütün hizme ni halkın yararına sunma doğrultusunda lan bir adım olacaktır. Bugüne kadar tülen nitelikte hizmetlerin devamını sa cak olan kadroların mı tekrar yönetim rileceğini, yoksa ileri bir adım mı at nı titizlikle izliyor, ilgilileri uyarıyoru

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIN ORGANIDIR

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Adına
Celal Beşiktepe

Yayın Adresi : Konur Sokak 4/3 Yenişehir - ANKARA - 17 46 52

Basıldığı Yer : Nüve Matbaası - ANKARA

İLAN KOŞULLARI (SİYAH - KIRMIZI)
Sütun - cm'si 75 TL, 1/4 Sayfa 2000 TL, 1/2 Sayfa 3750 TL.

Kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.

GİDECEĞİ YER :